

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): éltʃo, ár
Arrieta: kótʃo
Bakio: kóko
Bermeo: kokó
Berriz: éltʃo
Bolibar: yáلكoko
Busturia: yarikoko
Dima: kótʃo
Elantxobe: sóri, *kótʃu, *kóku
Elorrio: ár
Errigoiti: kokó, *séden
Etxebarri: kóko
Etxebarria: kóko
Gamiz-Fika: kotʃó
Getxo: *kotʃó
Gizaburuaga: yarikóku
Ibarruri (Muxika): koko
Kortezubi: kokó
Larrabetzu: *séden, *yéltʃo
Laukiz: kótʃo
Leioa: sitse, *kótʃo
Lekeitio: *tʃomóro
Lemoa: kóko, éltʃo
Lemoiz: eltʃó
Mañaria: éltʃu (?), kóko (?)
Mendata: éltʃo
Mungia: kótʃo
Ondarroa:
Orozko: síts, *kotʃóro
Otxandio: kóko, *séren
Sondika: kóko, kótʃo
Zaratamo: kotʃóro, *yarikótʃo
Zeanuri: kótʃo
Zeberio: kotʃóro, síts, *yéltʃo
Zollo (Arrankudiaga): kótʃo
Zornotza: séren

Araba

Aramaio: síts, *βuḃúriʒo

Gipuzkoa

Aia:
Amezketza:
Andoain:
Araotz (Oñati):
Arrasate: kóko

Arroa (Zestoa): tʃimíli, éltʃó
Asteasu: seén (?)
Ataun: seén, sé:n
Azkoitia: éltʃar
Azpeitia:
Beasain: séren, séena (mark.)
Beizama: sé:n
Bergara: éltʃar, momóro
Deba:
Donostia: somóro
Eibar: garíʒaŋ kokúa (mark.)
Elduain: éltʃó
Elgoibar:
Errezil: seén
Ezkio-Itsaso:
Getaria: yaíʃamoḃó, yaíʃamoḃó, *éltʃó
Hernani:
Hondarribia: somóro
Ikaztegieta: yarímoʃóro, *yariéltʃó
Lasarte-Oria: pipí (?)
Legazpi: moʃóro, *ʃomóroa (mark.)
Leintz Gatzaga: βuḃúʒo
Mendaro: kóko
Oiartzun: eáltʃo
Oñati:
Orexa:
Orio:
Pasaia:
Tolosa:
Urretxu: Jerén
Zegama: seén

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: políla
Alkotz: soife (mark.) (?)
Aniz: mámutf
Arbizu:
Beruete: sátsá, sáts
Donamaria:
Dorrao / Torrano: sá:tʃ
Erratzu:
Etxalar:
Etxaleku: gáriʃomóroá (mark.)
Etxarri (Larraun): sátsá, sáts
Eugi: porilé
Ezkurra:
Gaintza: éltʃó
Goizueta:

Igoa: pipí (?)
Jaurrieta: políla
Leitza:
Lekaroz: mámutf (?)
Luzaide / Valcarlos: míta
Mezkiritz: políla
Oderitz: sáts
Suarbe: pípi
Sunbilla:
Urdiain: léená (mark.) (?)
Zilbeti:
Zugarramurdi: mamúruá (mark.)

Lapurdi

Ahetze: ulítʃa
Arrangoitze: aR (?), *ulítʃa
Azkaine: mamútsa (?)
Bardoze: biphí
Beskoitze: jáRansóna
Donibane Lohizune: ulítsa
Hazparne: mámutfʃa, *ulítʃa
Hendaia: papíʃon
Itsasu: ulítʃa, ulítsak (mark.), *pípi
Makea: ulítʃa
Mugerre: lupeko (?)
Sara: pipía, *ulítʃa
Senpere: ulítsa
Urketa: járásona
Uztaritze: *ulítʃa

Nafarroa Beherea

Aldude:
Arboti: maḃmutʃa
Armendaritze: járansón, járántʃa, ulítʃ
Arnegi: mamútsa, *ulítʃa
Arrueta:
Baigorri: ulítʃa
Bastida: pápilona (?), ulítsar
Behorlegi: járónsona
Bidarra: *βípi
Ezterenzubi: mámutfʃa
Gamarte: járansóna
Garrúze: jáRansóna, *ylítʃa
Irisarri: bípia, *ulítʃa
Izturitze: mámutfʃ, ulítʃ, biphí
Jutsi: jáRásō, *ulítʃ
Landibarre: ulítʃa
Larzabale: ulítʃa (mark.)

Uharte Garazi: mámutfʃ

Zuberoa

Altzai: khýky
Altzürükü: kyky, kýkysýtu
Barkoxe: kýky
Domintxaine: gyphjá (mark.)
Eskiula: khysó, khysúa (mark.)
Larraine: oyíli
Montori: kykhá, siská
Pagola: kykhý
Santa Grazi: oyisiska
Sohüta: síski
Urdinarbe: kykhy
Ürrüstoi: kyky

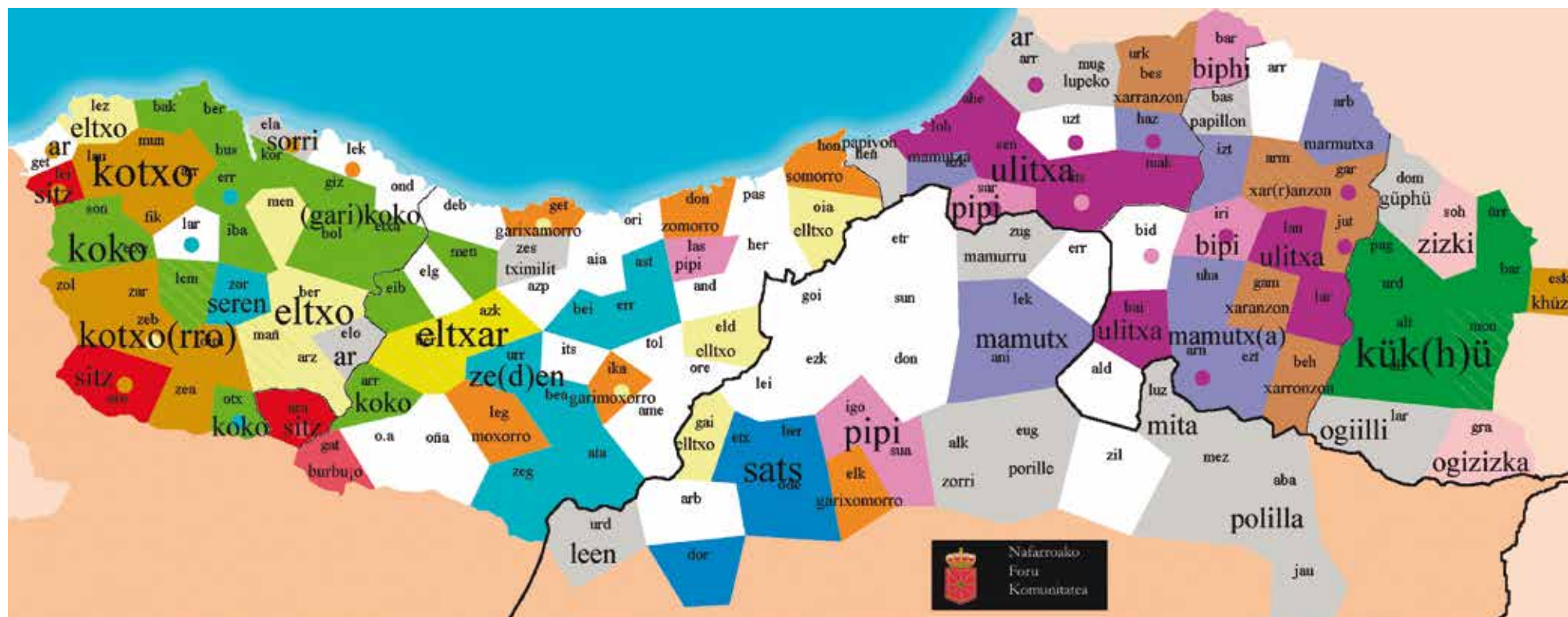
Mapan sartzen ez diren erantzunak:

Armendaritze (N): ulítʃ
Elantxobe (B): *kóku
Izturitze (N): biphí
Larrabetzu (B): *yéltʃo

1880. Mapa: gorgojo del trigo / charançon du blé / weevil

GALDERA: 45110 ALG: 306; ALEANR: IV, 424

	(gari)koko
	kük(h)ü
	(gari)kotxo(rro)
	(gari)zomorro
	pipi
	burbu(ri);o
	(gari)eltxo
	eltxar
	ze(d)en
	marmutx(a)
	ulitx(a)
	sats
	(ogi)zizka
	xar(r)anzo(n)
	sitz
	bestelakoak

- Garian, besteak beste, kalte handiak eragiten dituen intsektuaren izena jaso da.

- Jaten duenaren arabera, alegia, babarruna, artoa edo garia, intsektuaren izen desberdinak jaso dira herri batzuetan. Beste zenbaitetan, ordea, izen berbera jaso da garia, bababarruna eta artoa jaten duena izendatzeko. Asteasun, adibidez, "zeena", babarruna jaten duena eta garia jaten duena izendatzeko erabiltzen du lekukoak: *Babana "zeena" esate zayo, igualtsuk izango ia oik, bitxu oik.* Elduainen "eltxo" bildu da artoarena zein gariarena izendatzeko: *Artok eltxoa... gariina "eltxo" izango a arenai re.*

- **Bestelakoak:** ar (Arrangoitze, Arrazola, Elorrio), arra (Getxo), güphia (Domintxaine), leena (Urdiain), lupeko (Mugerre), mamurrua (Zugarramurdi), mita (Luzaide), momorro (Bergara), ogiilli (Larraine), papillona (Bastida), papiyon (Hendaia), polilla (Mezkiritz, Abaurregaina), porille (Eugi), sorri (Elantxobe), tximilit (Arroa), xarrañtxa (Armendaritze), zorrie (Alkotz).

Zeanuri: *Kotxorroa ixiten da babanaisiek eukiten daurien mamarroa.*

Busturia: *'Gorgojo' esaten dana, "garikokoa".*

Mendata: *Babieri "kokoa", da garixeri "eltxo".*

Azkoitia: *Garixe kutxé ondarrién da játe un, azála bakárrik lagátze xon... elltxarra [da]. Urdaiazpikuen da ezár ondún da áste unei bátzuk esáte xué "elltxarra".*

Zegama: *Alén barrún formátzen tzan ["seén"].*

Altzurükü: *"Kükia" deitzen dizügü, berriz, 'le coucou'.*